

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/14595,Szkolne-Kola-Oporu-Spolecznego.html>
2021-10-23, 06:56

Szkolne Koła Oporu Społecznego

Szkolne Koła Oporu Społecznego, podziemna organizacja młodzieży poznańskich szkół średnich działająca III 1982 – IX 1989; czasowo pn. Szkolne Komitety Oporu Społecznego. Zawiązana 13 III 1982 przez: Przemysława Bielickiego (I LO), Macieja Celichowskiego (II LO), Jacka Żaka (IV LO), Andrzeja Drobińskiego (V LO), Tamarę Fizek (VII LO) i Ryszardę Motyka (VIII LO), podczas konspiracyjnego spotkania w mieszkaniu Jana Łuczaka (VIII LO). W I. 1982-1989 SKOS działały – w różnych okresach – we wszystkich poznańskich LO i niektórych technikach. Stopień sformalizowania i aktywności poszczególnych SKOS był mocno zróżnicowany i w efekcie miały one bardziej charakter ruchu społecznego niż zorganizowanej struktury organizacyjnej. Koordynowaniem działalności zajmowała się Komisja Koordynująca SKOS. W I. 1982-1989 KK wydawała podziemne pismo „Głos SKOS-ów”. SKOS-y wydawały również inne pisma, m.in.: „Agora” (nr. 1-4 z lat 1986-1987), „Archiwum” (1988-1989), „Echo Dwójki” (1985-1989), „Nie!” (1986-1989) i „Serwus” (1987). W działalność SKOS zaangażowani byli uczniowie, m.in.: Ryszard Sowiński (I LO; w redakcji „Agory”), Jacek Karczewski (I LO), Krystian Soliński (I LO), Grzegorz Piskorz (II LO), Paweł Foltyn (II LO), Marek Wasilewski (redaktor „Echa Dwójki”), Marcin Bosacki (redaktor „Głosu SKOS-ów”), Paweł Kwiatkowski (redaktor „Głosu SKOS-ów”), Antoni Łuczak (III LO), Paweł Czapczyk (VII LO, autor w „Głosie SKOS-ów”), Maciej Krajewski (VII LO), Jerzy Celichowski (VIII LO), Paweł Kozacki (VIII LO); Wojciech Dziabaszewski (VIII LO), Tomasz Jarmoliński (VIII LO), Dariusz Jędraszak (VIII LO), Marek Karczewski (VIII LO), Piotr Leszczyński (VIII LO), Konstanty Górny (VIII LO; redaktor pisma „Nie!”), Sebastian Godlewski (VIII LO), Anna Bosacka (redaktor „Głosu SKOS-ów”); Dariusz Kantypowicz (Technikum Kolejowe; drukarz, kolporter „Głosu SKOS-ów”), Szymon Kantorski. SKOS były organizatorem protestów w szkołach średnich, m.in. „cichych przerw”, zapalania świec, kolportażu ulotek, podziemnej prasy i in.

publikacji, malowania napisów na murach przeciwko stanowi wojennemu (m.in. 19/20 XII 1982 uczestniczyli w akcji Barak zorganizowanej przez Konfederację Młodej Polski Rokosz, która polegała na malowaniu napisów wewnątrz lub na zewnątrz kilku szkół średnich). Współorganizowały protesty przeciwko zdejmowaniu krzyży w szkołach (w 1986 powołano Komitet Obrony Krzyży), występowały w obronie osób represjonowanych z powodów politycznych, propagowały niezależną kulturę, wspierały samorządność w szkołach średnich. W 1989 SKOS zorganizowały akcję podpisywania petycji do Ministerstwa Edukacji Narodowej w sprawie przestrzegania limitu 30 godz. tygodniowo, zlikwidowania treści ideologicznych w programach lekcji propedeutyka nauki o społeczeństwie i przysposobienie obronne oraz zniesienia tzw. przedmiotów fakultatywnych. Do 16 III 1989 w większości LO zebrano 3109 podpisów. Uczestniczyły w jawnych demonstracjach, wiecach i happeningach w Poznaniu. SKOS współpracowały z in. podziemnymi organizacjami, m.in. Konfederacją Młodej Polski Rokosz, TZR „S” Wielkopolska, Solidarnością Walczącą i NZS. 28 VI 1982 – 13 XII 1989 działalność SKOS była rozpracowywana przez SB w ramach SOR krypt. SKOS. M.in. wiosną 1984 w wyniku prowadzonych przedsięwzięć operacyjno-śledczych wiele osób zaangażowanych w działalność SKOS zostało zatrzymanych, aresztowanych lub przesłuchanych w czasie akcji SB przeciwko strukturom podziemnym w Poznaniu. Nie doprowadziło to jednak do rozbicia organizacji. Kolejna akcja SB we IX 1985 spowodowała zaprzestanie na kilka miesięcy wydawania „Głosu SKOS-ów”. Ostatnia wpadka nastąpiła w XII 1988, gdy SB wkroczyła do mieszkania, w którym przygotowywano druk kolejnego nr. „Głos SKOS-ów”. Działalność SKOS została zawieszona we IX 1989, a osoby uczestniczące w działaniach organizacji zaangażowały się w tworzenie Niezależnej Unii Młodzieży Szkolnej (m.in. J. Karczewski, S. Godlewski).

Przemysław Zwiernik

[Region Wielkopolska, Poznań](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)